

Herziening verordeningen toeristenbelasting en forensenbelasting

Auteurs
*De heer H. den Hengst
Beleidsmedewerker belastingen
de heer M. van Dam van
Beleidsmedewerker recreatie en toerisme*
Datum
19 maart 2026
Versienummer
2026-03

Inhoudsopgave

Aanleiding.....	3
Proces.....	3
Tribuut.....	3
Wettelijk kader.....	4
Toeristenbelasting.....	5
Gedifferentieerd tarief.....	5
Andere vormen van heffen van toeristenbelasting.....	5
Algemene aanpassingen in de toeristenbelasting.....	6
Invoeren forfaitaire heffingen.....	7
Vaststelling forfaits.....	8
Forensenbelasting.....	9
Participatie.....	10
Risicoparagraaf.....	10

Aanleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft tot een evaluatie van de verordeningen toeristenbelasting en forensenbelasting besloten. In deze evaluatie gaat het niet om de hoogte van het tarief, maar om de manier van heffen.

Het college heeft dit als volgt geformuleerd:

In 2026 evalueren we de verordeningen toeristenbelasting en forensenbelasting. We kijken naar budget neutrale mogelijkheden om de verordeningen eenvoudiger en beter handhaafbaar te maken. Hierbij zetten we in op minder administratieve lastendruk voor bedrijven en gemeente. We kijken hierbij naar mogelijkheden voor regionale afstemming. Om die reden is er voor 2027 nog geen tariefberekening mogelijk.

Proces

Vanuit een startnotitie van maart 2025 is er in mei 2025 een notitie gemaakt met daarin alle mogelijke vormen van heffing en een benchmark met Achterhoekse gemeenten. Daarna is in een eerste participatieronde met het bedrijfsleven besproken welke mogelijkheden zij zien. Hiervoor gesprekken gevoerd met drie groepen ondernemers: hotels, reguliere campings en vertegenwoordigers van de Belangenvereniging Toerisme & Recreatie Aalten (voorheen bekend als logie.nl)

In januari 2026 is een tussenrapportage gemaakt. In deze tussenrapportage zijn concept aanbevelingen beschreven, welke vervolgens zijn besproken in een tweetal gesprekken, met de reguliere campings en met de kleinschalige campings samen met het bestuur van de Belangenvereniging Toerisme & Recreatie Aalten. Dit heeft geleid tot de voorstellen zoals beschreven in deze notitie.

Na vaststelling door de raad, zullen de nieuwe verordeningen ingaan op 1 januari 2027. In 2029 zullen deze verordeningen worden geëvalueerd.

Tribuut

Gedurende dit proces werd duidelijk dat de inning van de gemeentelijke belastingen overgeheveld gaat worden naar Tribuut onder een gemeenschappelijke regeling. Deze overdracht heeft geen rol gespeeld in de startnotitie. De opdracht om te komen tot administratieve lastenverlichting voor bedrijven en gemeente is met deze overgang wel urgenter geworden en heeft daarom ook meegewogen in de in deze notitie gedane voorstellen.

Wettelijk kader

De gemeentewet geeft met artikel 223 en 224 de wettelijke grondslag voor het heffen van toeristenbelasting en forensenbelasting.

Toeristenbelasting

Artikel 224

- 1 Ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven, kan een toeristenbelasting worden geheven.
- 2 Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.

Forensenbelasting

Artikel 223

- 1 Er kan een forensenbelasting worden geheven van de natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er gedurende het belastingjaar meer dan negentig malen nachtverblijf houden, anders dan als verpleegde of verzorgde in een inrichting tot verpleging of verzorging van zieken, van gebrekkigen, van hulpbehoevenden of bejaarden, of er op meer dan negentig dagen van dat jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.
- 2 Degene die ter tijdelijke waarneming van een openbare betrekking of ter bijwoning van de vergaderingen van een algemeen vertegenwoordigend orgaan, waarvan hij het lidmaatschap bekleedt, dan wel ingevolge last of bevel van de overheid, buiten de gemeente van zijn hoofdverblijf vertoeft, is op die grond niet belastingplichtig.
- 3 Of iemand in de gemeente hoofdverblijf heeft, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

In de gemeente Aalten zijn op basis van deze artikelen een tweetal verordeningen vigerend:

- Verordening op de heffing en de invordering van forensenbelasting 2026
- Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2026

In deze notie wordt voorgesteld beide verordeningen aan te passen.

Toeristenbelasting

Er zijn vele manieren om toeristenbelasting te heffen. Deze zijn besproken in de eerste participatieronde met ondernemers.

Gedifferentieerd tarief

Een gedifferentieerd tarief is een tarief voor de toeristenbelasting die afhankelijk is van het verblijfstype. Veel gemeenten hebben een dergelijk tarief voor de toeristenbelasting. De reden voor het mogelijk differentiëren van het tarief naar verblijfstype, is dat het aandeel toeristenbelasting in de betaalde overnachtingsprijs procentueel gezien meer in evenwicht is tussen de verschillende types overnachtingen. Daarbij is de overweging dat sterke schouders ook meer kunnen bijdragen. Echter vanuit het oogpunt van gebruik van gemeentelijke voorzieningen is er geen verschil tussen toeristen die overnachten in duurdere verblijfsvormen, zoals hotels, en goedkopere verblijfsvormen, zoals kleinschalige campings.

De gevolgen van de BTW-verhoging voor de sector zijn onzeker. Het ministerie van financiën heeft een impactanalyse laten uitvoeren naar de BTW-verhoging logies. Deze geeft onder meer de volgende conclusie: *Het uitgangspunt dat toeristen sterker reageren op prijsveranderingen bij budgetovernachtingen aan de grens wordt in grote mate ondersteund door de uitkomsten van onze analyses (bron: impactanalyse BTW-verhoging logies, ondernemers en grenseffecten, ministerie van Financiën 2025).*

Naast de onzekere effecten van de BTW-verhoging speelt voor een groot deel van de aanbieders van kleinschalige verblijfsaccommodaties dat de opbrengsten in de inkomstenbelasting onder box 3 worden gebracht verdere verhoging van de belastingdruk met zich mee.

De conclusie uit deze participatieronde met ondernemers was dat het invoeren van een gedifferentieerd tarief geen draagvlak heeft onder het bedrijfsleven.

Op basis van het bovenstaande is geen differentiatie van het tarief overwogen.

Andere vormen van heffen van toeristenbelasting

Er zijn andere vormen van het heffen van toeristenbelasting die gemeenten landelijk toepassen bijvoorbeeld:

- Heffing als percentage van de verblijfskosten
- Vast bedrag per accommodatie-eenheid per nacht (ongeacht het aantal gasten)
- Vast bedrag per persoon per verblijf (ongeacht de verblijfsduur)
- Via een Bedrijveninvesteringszone (BIZ-model)
-

Andere vorming van het heffen van toeristenbelasting vinden geen draagvlak bij het bedrijfsleven. Daarnaast maakt dit het stelsel ingewikkelder en moeilijker controleerbaar. Het zal naar verwachting ook de administratieve lastendruk voor bedrijfsleven en gemeente verhogen. Het BIZ model is niet geschikt om de toeristenbelasting te vervangen.

Op basis van het bovenstaande zijn geen andere vormen van het heffen van toeristenbelasting overwogen.

Algemene aanpassingen in de toeristenbelasting

Kinderkorting

Op dit moment kent de verordening een vrijstelling voor kinderen tot 12 jaar. Een deel van de ondernemers ervaren dit als complex, mede omdat de leeftijdsgrenzen afwijken van standaard leeftijdsgrenzen die worden gehanteerd bij boekings-channels. De regeling is bovendien zowel voor de ondernemers als voor de gemeente niet controleerbaar. Om die reden wordt de vrijstelling voor kinderen ingetrokken in de nieuwe verordening.

Camperplaatsen

Het omgevingsplan kent de aanduiding “Specifieke vorm van recreatie – camperplaats”. Deze specifieke vorm van recreatie is niet betrokken in de vigerende verordening toeristenbelasting en is derhalve vrijgesteld van de belastingplicht voor de toeristenbelasting. Dit komt voort uit afspraken die gemaakt zijn in een project van het toenmalige Recreatieschap Achterhoek Liemers en het toenmalige Achterhoeks Bureau voor Toerisme in 2011. Het project als zodanig is beëindigd, maar er zijn nog enkele camperplaatsen binnen de gemeente. Gezien ook mogelijke toekomstige uitbreiding van het aantal camperplaatsen, is een uitzonderingspositie niet meer verdedigbaar. Deze worden in de nieuwe verordening onder de werking van de toeristenbelasting gebracht.

Jaarstandplaatsen op gehuurde standplaatsen

Op dit moment worden jaarstandplaatsen met een stacaravan of chalet op een gehuurde standplaats onder de forensenbelasting. In de nieuwe verordeningen worden stacaravans en chalets op gehuurde standplaatsen onder de toeristenbelasting gebracht en daarmee vrijgesteld van forensenbelasting.

De forensenbelasting wordt individueel opgelegd aan huurders van een jaarstandplaats. De eigenaar van de grond moet daarvoor een actuele adressenlijst aanleveren bij de gemeente. De heffingsambtenaar maakt op basis hiervan individuele aanslagen. Door deze accommodaties onder de toeristenbelasting te brengen, is het aanleveren van adressenlijsten door de ondernemer niet meer nodig. De aanslag wordt opgelegd aan de ondernemer, waardoor er nog maar één aanslag te versturen is. De ondernemer rekent de toeristenbelasting vervolgens door aan de huurder van het perceel.

Bij het onderbrengen van vaste standplaatsen in de toeristenbelasting, zal gewerkt moeten worden met een forfait of een vast bedrag per standplaats. Aanbevolen wordt dit middels een forfait te doen, zodat de hoogte van het te betalen bedrag gerelateerd blijft aan het tarief toeristenbelasting.

Tarief

Met het bedrijfsleven zijn in het verleden afspraken gemaakt over verhoging van de toeristenbelasting, onder voorbehoud van het budgetrecht van de gemeenteraad. Deze afspraken zijn:

- De toeristenbelasting wordt jaarlijks geïndexeerd
- Het tarief wordt in stappen van 5 cent verhoogd
- Het tarief wordt een jaar voor ingang van het tarief bekend gemaakt

Het tarief voor 2027 wordt daarmee € 1,60.

Invoeren forfaitaire heffingen

Een forfaitaire heffing is een vast bedrag per jaar, per eenheid (standplaats, bed, huisje etc.), gebaseerd op een inschatting van het gemiddeld aantal overnachtingen per jaar en een gemiddeld aantal personen per overnachting. De huidige verordening kent een forfaitair tarief voor seizoensplaatsen op campings.

Een forfaitair tarief heeft belangrijke voordelen:

- De ondernemer hoeft minder gegevens aan te leveren, wat administratieve lastenverlichting oplevert
- Voor de gemeente is de aangifte eenvoudiger te verwerken en te controleren
- Het is voor zowel gemeente als ondernemer eenvoudiger te begroten

Een forfaitair tarief heeft ook aandachtspunten:

- Het forfait is gebaseerd op een gemiddelde en komt daarom niet altijd overeen met de daadwerkelijke situatie
- Ondernemers hebben altijd het recht om op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde aantal overnachtingen aangifte te doen

Voor een deel van de logiesvormen zal het invoeren van een forfait geen nut hebben. Het vaststellen van een redelijk forfait is lastig en naar verwachting zal het grootste deel van de aanbieders op basis van daadwerkelijk gerealiseerde overnachtingen aangifte blijven doen. Voor een ander deel van de logiesvormen zal een forfait wel leiden tot vermindering van administratieve lasten voor bedrijfsleven en gemeente en zal dit ook beter controleerbaar zijn. Daarom is per logiesvorm een afweging gemaakt om al dan niet een forfait in te voeren.

Geen forfait voor hotels

De drie hotels verschillen te zeer van elkaar om een goed gemiddelde te berekenen en er wordt weinig administratieve lastendruk ervaren. Weliswaar zal een forfait voor de gemeente eenvoudiger controleerbaar zijn, maar de verwachting is dat de hotels alsnog op basis van daadwerkelijk gerealiseerde overnachtingen aangifte doen, waardoor dit voordeel tenietgedaan wordt.

Geen forfaits voor B&B's

Kleinschalige verblijfsaccommodaties, zoals B&B's, verschillen zodanig van elkaar, dat een goed gemiddelde berekenen niet mogelijk is. Weliswaar zal een forfait voor de gemeente eenvoudiger controleerbaar zijn, maar de verwachting is dat 70% van deze groep accommodaties alsnog op basis van daadwerkelijk gerealiseerde overnachtingen aangifte doen, waardoor dit voordeel tenietgedaan wordt. Daarnaast zal de opbrengsten toeristenbelasting bij deze groep naar verwachting met 22% dalen.

Geen forfait voor vakantiewoningen

Er zijn veel verschillende types vakantiewoningen, van een enkele particuliere woning, tot verhuuraccommodaties op campings. Deze verschillen maken een algemeen forfait voor deze accommodaties complex. De impactanalyse is erg onzeker, omdat goede gegevens, bijvoorbeeld over het aantal bedden per vakantiewoning, ontbreken. Bij een forfait zou 40% van de aanbieders hiervan gebruik maken, wat zou resulteren in een 24% lagere opbrengst uit deze categorie.

Geen forfait voor groepsaccommodaties

Groepsaccommodaties zijn accommodaties met 18 bedden of meer. De verschillen tussen de types en omvang van de accommodaties is zeer groot. Uit de impact analyse blijkt 70% van het forfait gebruik zal maken, wat resulteert in een 9% mindere opbrengst. Deze mindere opbrengst wordt voor het grootste deel door één accommodatie gerealiseerd.

forfait voor toeristische standplaatsen

Voor toeristische standplaatsen kan een forfait ontwikkeld worden. Alhoewel dit verschillend wordt ontvangen door het bedrijfsleven, wegen de voordelen op tegen de nadelen. Voor die ondernemers die van het forfait gebruik maken, wordt de aangifte eenvoudiger. Ook voor de gemeente is er een verminderde administratieve lastendruk te verwachten. Bovendien wordt de controleerbaarheid hiermee vergroot.

Vaststelling forfaits

Er wordt een verschil gemaakt in toeristische standplaatsen, seizoensplaatsen en jaarstandplaatsen. Dit zijn verschillende typen standplaatsen die als volgt kunnen worden omschreven:

Toeristische standplaatsen

Terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor de volgtijdige plaatsing van kampeermiddelen.

Seizoensplaatsen

Terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor de plaatsing van hetzelfde kampeermiddel gedurende een seizoen.

Jaarstandplaatsen

Terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor de plaatsing van hetzelfde kampeermiddel gedurende een heel jaar.

De volgende forfaits zijn in de nieuwe verordening opgenomen:

Forfait kleinschalig kamperen en camperplaatsen:	60 nachten x 2,65 personen x tarief
Forfait toeristische standplaatsen:	70 nachten x 2,65 personen x tarief
Forfait seizoensplaatsen(bestaand):	55 nachten x 2,65 personen x tarief
Forfait vaste standplaatsen:	70 nachten x 2,20 personen x tarief

De redenen voor de verschillen in de forfaits zijn:

A. Beperkingen vanuit ruimtelijke ordening

Er zijn drie soorten terreinen met toeristische standplaatsen, die ruimtelijk gezien anders benaderd worden.

- Recreatie - Verblijfsrecreatie
- Specifieke vorm van recreatie – kleinschalig kamperen
- Specifieke vorm van recreatie – camperplaats

Vanuit de ruimtelijk ordening worden aan de “specifieke vormen van recreatie” beperkingen opgelegd, zoals wintersluiting of een maximale verblijfsduur. Met het instellen van de forfaits wordt met deze ruimtelijke beperking rekening gehouden. De beperkingen voor kleinschalig kamperen en camperplaatsen zijn gelijk.

B. Bezetting op seizoensplaatsen en jaarstandplaatsen

Jaarstandplaatsen en seizoensplaatsen wijken in bezetting af van toeristische standplaatsen. In de forfaits wordt daarmee rekening gehouden voor zowel het aantal overnachtingen als het gemiddeld aantal personen.

Forensenbelasting

Forensenbelasting is een gemeentelijke belasting die wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in een gemeente hun hoofdverblijf te hebben, daar op meer dan 90 dagen per belastingjaar een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin beschikbaar houden. Onder een gemeubileerde woning wordt onder meer verstaan een vakantiewoning, chalet of stacaravan.

De belastingplicht is gebaseerd op het beschikbaar houden van de woning en is niet afhankelijk van de daadwerkelijke aanwezigheid of het feitelijk gebruik van de woning gedurende die periode.

Met de heffing van forensenbelasting beoogt de gemeente een bijdrage te vragen van personen die gebruik kunnen maken van gemeentelijke voorzieningen, terwijl zij niet als ingezetene staan ingeschreven. De wettelijke grondslag voor deze belasting is opgenomen in artikel 223 van de Gemeentewet.

De gemeente Aalten heeft een tarief gekoppeld aan de WOZ-waarde van de tweede woning of stacaravan. Dit betekent dat hoe hoger de waarde van de woning, hoe hoger de forensenbelasting.

Tarief 2026

WOZ-waarde woning	Forensenbelasting per jaar
€ 30.000 of minder	€ 225
€ 30.001 – € 60.000	€ 248
€ 60.001 – € 120.000	€ 334
€ 120.001 – € 180.000	€ 413
€ 180.001 – € 240.000	€ 500
€ 240.001 – € 300.000	€ 595
€ 300.001 – € 360.000	€ 673
€ 360.001 en meer	€ 847

Dit systeem is complex en bewerkelijk. Bovendien kan door dit systeem een eigenaar met een lichte WOZ stijging al in een veel hogere categorie belastingheffing terecht komen. Om die reden wordt dit systeem aangepast. De staffels worden hierbij vervangen door een vast percentage van de WOZ waarde.

Het tarief 2027 wordt vastgesteld op 0,2328% van de WOZ waarde met een minimum van €240,00 en een maximum van € 850,00.

Participatie

Er zijn in totaal vijf gesprekken geweest met groepen toeristische ondernemers. In de eerste gespreksronde zijn er drie gesprekken geweest met de hotels, de reguliere campings en de kleinschalige verblijfsrecreatie samen met de belangenvereniging Toerisme en Recreatie. De resultaten van deze eerste ronde gesprekken zijn verwerkt in een tussenrapportage. Deze tussenrapportage is de basis geweest voor een tweetal vervolg gesprekken, welke zijn gevoerd met de reguliere campings en de kleinschalige campings samen met de belangenvereniging Toerisme en recreatie.

In deze twee vervolgsessies heeft de gemeente de tussenrapportage toegelicht en vragen over het forfaitaire systeem beantwoord. Ondernemers vroegen vooral naar de praktische gevolgen van het forfait en benadrukten dat dit alleen werkbaar is als het minder administratieve lasten oplevert en zij kunnen blijven kiezen voor aangifte op basis van werkelijke overnachtingen. Met name kleine accommodaties uitten stevige zorgen over het vervallen van de kinderkorting, omdat dit gezinnen financieel zou raken en de betaalbaarheid van kamperen onder druk zet. Ook werden zorgen uitgesproken over de cumulatie van lasten door de landelijke BTW-verhoging en de gevolgen daarvan voor de sector.

De overheveling van forensenheffing naar toeristenbelasting heeft niet de voorkeur van de ondernemers, maar er is sprake van acceptatie hiervan. Ondernemers verbinden wel duidelijke voorwaarden hieraan, zoals een duidelijke communicatie van de gemeente aan de mensen die het betreft, een eenvoudig systeem van aangifte en de toezegging dat geen toeristenbelasting afgedragen hoeft te worden bij standplaatsen die meer dan een jaar leeg staan of waarvan de pacht inclusief belasting niet geïncasseerd kan worden. Aan deze voorwaarden kan bij de implementatie voldaan worden.

Risicoparagraaf

De nieuwe verordeningen zijn doorgerekend. Op basis van die doorrekening blijkt dat het totaal van de aanpassingen vrijwel budgetneutraal kan verlopen. Hiermee is voldaan aan hetgeen het college heeft gesteld in de opdracht. Binnen de verschillende onderdelen kunnen wel verschuiving optreden. Door het onderbrengen van stacaravans en chalets op gehuurde jaarstandplaatsen in de toeristenbelasting, zullen de inkomsten forensenheffing dalen en de opbrengsten toeristenbelasting navenant stijgen. De andere maatregelen in de toeristenbelasting zullen zowel lichte positieve en negatieve gevolgen hebben voor de opbrengsten, maar deze houden elkaar vrijwel in evenwicht.

Bij de berekening van de risico's waren bepaalde aannames niet te vermijden. Niet alle kengetallen waarop de maatregelen zijn gebaseerd, waren beschikbaar. Daar waar aanpassingen zijn gemaakt, zijn deze aannames echter goed onderbouwd.

Om de werkelijke gevolgen te zien van deze aanpassingen, worden de verordeningen in 2029 inhoudelijk geëvalueerd, nadat er twee volledige jaren mee is gewerkt.